ΠΟΛΙΤΙΚΟ

Η κοινότητα του Πολιτικού βρίσκεται γύρω στα 20 χλμ. Νοτιοδυτικά της Λευκωσίας, σε μέσο υψόμετρο 380 μ. και αυξάνεται προς τα νότια στα 830 μέτρα. Είναι κτισμένη στον ίδιο χώρο που απλωνόταν η αρχαία πόλης της Ταμασού και θεωρείται ο διάδοχος οικισμός της.

Αφού λοιπόν αφήσουμε την Λευκωσία και περάσουμε την Λακατάμια, την Δευτερά, το Ψιμολόφου φθάνουμε στα Πέρα. Μετά από μια διπλή στροφή φθάνουμε στο Επισκοπειό. Από εκεί το πρώτο στρίψιμο αριστερά μας οδηγεί στο Πολιτικό.

Περνώντας πάνω από το γεφύρι του Πεδιαίου ποταμού βλέπουμε να απλώνεται μπροστά μας η καταπράσινη πεδιάδα του Πολιτικού.

Προχωρώντας, μετά τα πρώτα σπίτια της κοινότητας, μπαίνουμε στο πρώτο στρίψιμο αριστερά και φθάνουμε στον αρχαιολογικό χώρο της Ταμασού. Τα ερείπια της Ταμασού με τον βωμό της Αφροδίτης, το τείχος της εισόδου της πόλης, τα ερείπια των ξενώνων στην είσοδο της πόλης , τα απομεινάρια των εργαστηρίων, το υδραγωγείο και οι πλούσιοι τάφοι θα μας οδηγήσουν νοερά αρκετούς αιώνες πίσω.

Επιστρέφοντας στον κύριο δρόμο και ανηφορίζοντας προς τα δεξιά, στη δυτική πλευρά του χωριού, βρίσκουμε το ερειπωμένο μοναστήρι του Αγίου Μνάσωνα. Η θέα από εκεί είναι μαγευτική απλώνεται στα πόδια του επισκέπτη όλη η επικράτεια του αρχαίου βασιλείου της Ταμασού. Επιστρέφουμε πίσω και ανηφορίζουμε και πάλι προς την πλατεία του χωριού. Ακριβώς απέναντι μας βρίσκεται το Κέντρο Νεότητος Πολιτικού. Όπως ανηφορίζουμε θα δούμε το Δημοτικό Σχολείο της κοινότητας και τα κτήρια της νεοσυσταθείσας, ΣΠΕ Ταμασού, η οποία προήλθε από την συγχώνευση των συνεργατικών ιδρυμάτων της περιοχής. Όπως κατηφορίζουμε προς το παλαιό χωριό θα δούμε στα αριστερά μας το Μνημείο των Ηρώων Πεσόντων και Αγνοουμένων της κοινότητας μας. Στο τέρμα της κατωφέρειας θα δούμε την παλαιά βρύση του χωριού η οποία έχει συντηρηθεί από το τμήμα αρχαιοτήτων. Η βρύση αυτή κτίστηκε από τον Αρχιεπίσκοπο Χρύσανθο γύρω στο 1800. Αργότερα και γύρω στο 1903 η βρύση ανακαινίσθηκε από τους κατοίκους του χωριού και χρησιμοποιούταν μέχρι το 1948 σαν η κύρια πηγή της κοινότητας. Το 1948 κτίστηκε σε ιδιωτική γη η νέα βρύση που εξυπηρετούσε τους κατοίκους μέχρι το 1960 όποτε έγινε το πρώτο

υδρευτικό δίκτυο της κοινότητας. Αξίζει να αναφέρουμε ότι ο Αρχιεπίσκοπος Χρύσανθος, είχε στενές σχέσεις με το Πολιτικό γιατί χρησιμοποιούσε τον Άγιο Ηρακλείδιο σαν χώρο ξεκούρασης και παραθερισμού. Ακριβώς δίπλα από την βρύση βρίσκεται η Εκκλησία της κοινότητας που είναι αφιερωμένη στον Άγιο Θεόδωρο τον Ταμασέα.

Ιστορία

Δεν μπορεί με ακρίβεια να καθοριστεί πότε το Πολιτικό αντικατέστησε την Ταμασό. Το Πολιτικό με την αρχαία του ονομασία Τ**αμασός** αναφέρεται ως έδρα επισκόπου μέχρι το 1220, όταν επίσκοπος ήταν ο Ταμασού Νείλος. Το γεγονός της κατάργησης της επισκοπής Ταμασού γύρω στο 1222 (περίοδος Φραγκοκρατίας) εξαιτίας των διώξεων των Λατίνων κατά της ορθόδοξου εκκλησίας της Κύπρου αποτελεί σημαντικό σταθμό για την ιστορία της κοινότητας. Η Ταμασός δεν αναφέρεται πλέον ως πόλη, οπότε μπορούμε να θεωρήσουμε ότι τερματίζεται και αρχίζει η ιστορία του Πολιτικού.

Η ονομασία προέρχεται από το γεγονός ότι εδώ ήταν εγκατεστημένοι, οι βασιλείς, και η πολιτική ηγεσία του βασιλείου της Ταμασού.

Σύμφωνα με τον Φλώριο Βουστρώνιο ο Βασιλιάς Ιάκωβος ο Β (1462-1473) θέλοντας να ζήσει ειρηνικά παραχώρησε δωρεές σε ξένους, Καταλανούς και Ισπανούς αλλά και σε Κύπριους ιππότες. Αναφέρει ότι παραχώρησε στον Ταμασό Φικάρδο τα χωριά Πολιτικό, Πιστάτσιη, 150 μέτρα κρασί και 1000 Βυζάντια. Άλλη μια αναφορά βρίσκεται στην ιστορία χρονολογική της νήσου Κύπρου του Αρχιμανδρίτη Κυπριανού, όπου διευκρινίζει * Ταμασός πόλης μεσόγειος της νήσου εις τους παλαιούς καιρούς λέγεται χωρίον σήμερον Πολιτικό*.

Το Πολιτικό σύμφωνα με τα κατάστιχα των φορολογουμένων της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Κύπρου, επί Φραγκοκρατίας και Τουρκοκρατίας ανήκε διοικητικά στην περιοχή Κυθραίας. Μετά την αγορά της Κύπρου από τους Άγγλους, το Πολιτικό γνωρίζει μια αργή αλλά σταθερή πληθυσμιακή αύξηση. Παρακάτω παραθέτουμε πίνακα με στοιχεία του πληθυσμού του Πολιτικού, σύμφωνα με πληροφορίες που πήραμε από την υπηρεσία στατιστικής και ερευνών.

Α/Α	*ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ*	*ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΤΟΙΚΩΝ*
1	**1881**	**140**
2	**1891**	**152**
3	**1901**	**198**
4	**1931**	**210**
5	**1946**	**281**
6	**1960**	**248**
7	**1973**	**264**
8	**1982**	**309**
9	**1992**	**336**
10	**2001**	**368**

Η Εκπαίδευση στο Πολιτικό

Δημοτικό Σχολείο Πολιτικού 1923 – 2007

Πάνω ατού λόφου την κορφή
στέκει στολίδι και Ιερά Μορφή
το σπίτι ο παιδαγωγός το απόσταγμα ονείρων
κομμάτι από το είναι μας, της Ταμασού των Λίγων

Το Δημοτικό σχολείο Πολιτικού είναι κτισμένο στην κορφή ενός λόφου που δεσπόζει του χωριού.

Το Σχολείο κτίστηκε το 1923 επί Αγγλοκρατίας. Όπως αναφέρεται στην αναμνηστική πλάκα που βρίσκεται στην είσοδο του σχολείου, το σχολείο ιδρύθηκε το 1923 με την εξαιρετική συνδρομή των αποδήμων ευεργετών της κοινότητας Ηρακλή Μιχαηλίδη, Μιχάλη Αποστολίδη και Νικολάου Χριστοφίδη. Μέχρι να τελειώσει η ανέγερση του σχολείου, το 1923, ο Νικόλαος Χριστοφίδης είχε παραχωρήσει το σπίτι του για να γίνονται τα μαθήματα. Όταν τελείωσε το σχολείο, ο ίδιος χάρισε στο σχολείο την πρώτη Βιβλιοθήκη η οποία ονομάστηκε εις μνήμη της κόρης του που πέθανε σε πολύ μικρή ηλικία, Ειρήνιος Βιβλιοθήκη. Σε αυτή υπάρχουν σπάνια βιβλία με παλαιότερο την ιστορία των Αθηναίων που εκδόθηκε το 1889. Η βιβλιοθήκη με ενέργειες του κοινοτικού συμβουλίου μεταφέρθηκε στα γραφεία του κοινοτικού συμβουλίου και αφού συντηρήθηκε αποτελεί θησαυρό γνώσεων για την κοινότητα. Το σχολείο αποτελείτο από μία μεγάλη αίθουσα διδασκαλίας με κεραμίδια, ξύλινο πάτωμα και βεράντες στις δύο πλευρές. Δίπλα από την αίθουσα διδασκαλίας βρισκόταν και η κατοικία του Δασκάλου. Το 1968, το παλαιό σχολείο κατεδαφίστηκε και στην θέση του κτίσθηκε ένα σύγχρονο εκπαιδευτικό ίδρυμα, με δύο τάξεις και γραφείο διευθυντού. Αφού το σχολείο ακολούθησε μια πορεία 84 χρόνων προσφέροντας στα παιδιά του Πολιτικού την μόρφωση και την σωστή αγωγή, το 2007 έκλεισε με εντολή του Υπουργείου Παιδείας γιατί είχαν μείνει μόνο 8 μαθητές. Τα παιδιά μεταφέρθηκαν στην διπλανή κοινότητα Πέρα Ορεινής όπου λειτούργησε το περιφερειακό δημοτικό σχολείο Ταμασού, στο οποίο φοιτούν παιδιά από το Πολιτικό, τα Πέρα και το Επισκοπειό.

Σημαντικό γεγονός είναι ότι η εκπαίδευση στο Πολιτικό άρχισε από πολύ ενωρίτερα. Στο μοναστήρι του Αγίου Ηρακλειδίου, λειτουργούσε ένα είδος σχολείου, όπου φοιτούσαν παιδιά από όλη την περιφέρεια της Ταμασού. Η λειτουργία του σχολείου στον Άγιο Ηρακλείδιο τερματίστηκε με την λειτουργία δημοτικού σχολείου στα Πέρα Ορεινής.

Το κοινοτικό συμβούλιο Πολιτικού κατέβαλε επισταμένες προσπάθειες ζητώντας από το Υπουργείο Παιδείας να λειτουργήσει στον χώρο του σχολείου, πρότυπο σχολείο μουσειακής και θρησκευτικής αγωγής. Δυστηχώς το υπουργείο παιδείας και πολιτισμού μη κατανοόντας την αναγκαιότητα της πρότασης του κοινοτικού συμβουλίου Πολιτικού απάντησε αρνητικά και αντι αυτού πρότεινε στο κοινοτικό συμβούλιο την ενοικίαση το χώρου του σχολείου. Το Κοινοτικό Συμβούλιο Πολιτικού, βλέποντας από την μια την αδιαφορία του υπουργείου παιδείας για το μέλλον μιας ιστορικής κοινότητας αλλά ταυτόχρονα βλέποντας μπροστά και αδιαφορόντας για την στάση του κράτους και θέλοντας να δώσει στους κατοίκους της κοινότητας αλλά και ολόκληρης της περιφέρειας Ταμασού ένα στολίδι το οποίο θα ζωντάνευε την κοινότητα, προχώρησε στην ενοικίαση όλου του χώρου του δημοτικού σχολείου.

Αμέσως με την βοήθεια της επαρχιακής διοικήσεως Λευκωσίας, προκύρηξε αρχιτεκτονικό διαγωνισμό για μετατροπή του δημοτικού σχολείου και του περιβάλλοντος χώρου σε μουσείο θρησκευτικού και αρχαιολογικού ενδιαφέροντος , αρχαιολογικού πάρκου με την προσθήκη ενός αμφιθεάτρου χωρητικότητας περίπου 300 ατόμων. Αναμένετε σύντομα η υλοποίηση του έργου.

Συμμετοχή των κατοίκων του Πολιτικού στους Εθνικούς Αγώνες

Η χριστιανική παράδοση, το βαθύ θρησκευτικό συναίσθημα, τα πλούσια ελληνοχριστιανικά ιδεώδη δεν μπορούσαν να άφησαν τους κατοίκους του Πολιτικού αμέτοχους από τους εθνικούς αγώνες.

Κατά την διάρκεια των Βαλκανικών αγώνων αριθμός κατοίκων του Πολιτικού έτρεξε να βοηθήσει τον αδελφό αγωνιζόμενο Ελληνικό Λαό. Μεταξύ αυτών και οι Γρηγόρης Κυπριανού και Ξενοφών Χατζηλαζαρή.

Κατά την διάρκεια του Β παγκοσμίου Πολέμου αριθμός χωριανών μας έτρεξε να αγωνιστεί στο πλευρό των συμμάχων εναντίον του Άξονα. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι αυτό του Φωτίου Χαρίτωνος, ο οποίος αγωνίστηκε τόσο στην μάχη του Ρίμινι, αλλά και στην Αίγυπτο με τις ομάδες των άλλων Κυπρίων. Άλλοι χωριανοί μας που έλαβαν μέρος στον δεύτερο παγκόσμιο Πόλεμο ήταν και οι Λευτέρης Χριστοφόρου, Γιάννης Ζορλής, και ο Ζήνωνας Χαραλάμπους.

Κατά την διάρκεια του δευτέρου παγκοσμίου πολέμου λόγω των βομβαρδισμών της Λευκωσίας από τους Γερμανούς, η Αγγλικές αρχές, παρότρυναν τους κατοίκους των πόλεων να καταφύγουν στα χωριά. Το Πολιτικό φιλοξένησε πολλές οικογένειες από την Λευκωσία, οι οποίοι έμεναν σε διάφορα σπίτια αλλά και μεγάλος αριθμός στον Μοναστήρι του Αγίου Ηρακλειδίου. Το ορφανοτροφείο Λευκωσίας μεταφέρθηκε επίσης στο μοναστήρι του Αγίου Ηρακλειδίου και οι μαθητές φοιτούσαν στον δημοτικό σχολείο Πολιτικού. Οι σχέσεις που αναπτύχθηκαν με του κατοίκους της Λευκωσίας και του Πολιτικού ήταν τόσο φιλικές και εγκάρδιες που κάποιες διαρκούν μέχρι σήμερα. Κατά την διάρκεια της φιλοξενίας των Λευκωσιατών στο Πολιτικό το σπίτι του Ιεροδιάκονου Πανάρετου Κουσουλίδη , ο οποίος διέθετε το μοναδικό ραδιόφωνο στο Πολιτικό, έγινε το καφενείο και ο χώρος συγκέντρωσης τους, όπου ενημερώνονταν για τις εξελίξεις των γεγονότων.

Η ήρεμη αγροτική ζωή των κατοίκων του Πολιτικού, από τον δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο και μετά δεν προμήνυε ποτέ ότι θα είχαν τόσο ενεργό ανάμιξη στον απελευθερωτικό αγώνα της Ε.Ο.Κ.Α. Όλοι οι κάτοικοι του Πολιτικού υποστήριξαν από διαφορετικές επάλξεις τον μεγάλο αγώνα.

Ο Απόστολος Κωνσταντίνου αντάρτης στα βουνά του Μαχαιρά, βοήθησε πολλές φορές την ομάδα του Γρηγόρη Αυξεντίου. Ο Πετράκης Γρουτίδης συναγωνιστής του Παντελή Κατελάρη, ειδικός στην κατασκευή βομβών. Ο Κώστας Αποστόλου αρχηγός της τοπικής ομάδας δράσης, ο οποίος συνελήφθηκε και κρατήθηκε για αρκετό καιρό, στα κρατητήρια Κοκκινοτριμυθιάς. Κοντά σε αυτούς ο Χαράλαμπος Πετρίδης, ο Νίκος Χατζηματθαίος ο Σταύρος Παπανικολάου και άλλοι πολλοί μέλη της τοπικής ομάδας. Κάποιοι ήταν υπεύθυνοι για την ρίψη φυλλαδίων, άλλοι για την κατασκευή ρούχων και σημαίων για τους αντάρτες και άλλοι για την συλλογή χρημάτων για τις ανάγκες του αγώνα.

Σημαντική υπήρξε η προσφορά του ιερέα της κοινότητας, ΠαπαΝικόλα Παπά Μιχαήλ, ο οποίος σε συνεννόηση με τον Παπανικόλα από το Επισκοπειό και τον δάσκαλο τον Πέτρο Θεοδοσίου από τους Εργάτες φιλοξένησε πολλές φορές στο σπίτι του αντάρτες της ΕΟΚΑ. Η ομάδα του Ανδρέα του Ευμείδη του Γιάννη του Μακρυγιάννη, του υιού ου δάσκαλου του Ταμασιότη από τα Πέρα Ορεινής, του Παντελή από τους Εργάτες και άλλα άτομα από τον Λυθροδόντα φιλοξενήθηκαν στο σπίτι του Παπανικόλα. Ο ίδιος συνελήφθηκε από τους Άγγλους και αφέθηκε αργότερα ελεύθερος. Το σπίτι του ΧατζηΜατθαίου Κωσταρή, του Ιεροδιάκονου Πανάρετου Κουσουλίδη αλλά και άλλα σπίτια ήταν χώροι φιλοξενίας ανταρτών. Αντάρτες φιλοξενήθηκαν και στο μοναστήρι του Αγίου Ηρακλειδίου. Μάλιστα σε μια επίσκεψη άγγλων στο μοναστήρι, οι οποίοι αξίζει να αναφέρουμε ότι συνοδεύονταν πάντα από τουρκοκύπριους αστυνομικούς, αφού δεν βρήκαν τίποτε, είχαν οργιστεί τόσο πολύ που ο τουρκοκύπριος αστυνομικός χάραξε με την ξιφολόγχη του την εικόνα του Χριστού. Σε άλλη περίπτωση, όταν θα έκαναν έλεγχο στην εκκλησία του Αγίου Θεοδώρου, οι Άγγλοι φάνηκαν ότι ήταν πιο ευγενείς, γιατί απαγόρευσαν στον αλλόθρησκο τουρκοκύπριο αστυνομικό να εισέλθει στην εκκλησία.

Το Πολιτικό που το 1974 αριθμούσε μόλις 250 άτομα έδωσε το παρόν του και στον αγώνα της μικρής – πικρής πατρίδας Κύπρου εκείνο τον Μαύρο Ιούλη ενάντια στον Τούρκο εισβολέα. Στο κάλεσμα της πατρίδας έτρεξαν και οι στρατεύσιμοι του Πολιτικού.
Το Πολιτικό πλήρωσε ακριβά το τίμημα της ελευθερίας, είχε αιχμαλώτους, πληρωθέντες αλλά το σημαντικότερο έχει τρία παιδιά του τα οποία αγνοούνται.

Α) Τον Κωνσταντίνο Κίτα που κατατάγηκε στο 120 ΛΒΟ και η τύχη του αγνοείται από τις 22/7/1974. Θεάθηκε για τελευταία φορά στον Άγιο Γεώργιο της Κερύνειας.
Β) τον Κώστα Νικολάου που κατατάγηκε στο 306 τάγμα ΠΖ. Θεάθηκε για τελευταία φορά στον Άγιο Γεώργιο της Κερύνειας στις 22/7/1974.
Γ) Τον Χαρίτο Χαρίτου που κατατάγηκε στο 361 τάγμα ΠΖ. Μεταφέρθηκε με άλλους στην Κυθραία όπου συγκροτήθηκε το τάγμα με 220 περίπου άτομα και μετέβηκαν στον ΆγιοΑμβρόσιο της Κερύνειας. Με άλλα σαράντα περίπου άτομα προχώρησαν σε διατεταγμένη αποστολή και δεν γύρισαν ποτέ. Θεάθηκε για τελευταία φορά στις 14 Αυγούστου 1974.
Μόλις πρόσφατα τα οστά του Ήρωα πλέον, Χαρίτου Φωτίου, Ταυτοποιήθηκαν με την μέθοδο του DNA. Τα οστά του ήρωα μας βρέθηκαν σε ομαδικό τάφο μέσα σε λάκκο με νερό στο Τουρκοκυπριακό χωριό Τζιάος. Κατά την αναγνώριση των οστών του ήρωα μας βρέθηκε πάνω του το ρολόϊ του, η αρραβώνα του και μέρος απο τα ρούχα του, τα οποία μετά από 36 χρόνια ήταν ακόμα μισοφθαρμένα γιατί ήταν μέσα στο νερό. Το τραγικότερο ήταν ότι το κρανίο του ήταν διάτρητο από μια σφαίρα, η οποία από ότι φάνηκε ήταν αυτή με την οποία του έδωσαν οι άνανδροι, βάρβαροι Τούρκοι εισβολείς την χαριστική βολή.

Η Θρησκευτική Παρακαταθήκη του Πολιτικού

Η ίδρυσης της Πρώτης Επισκοπής της Κύπρου.

όπως είναι γνωστό από τις αρχαίες γραφές, η πρώτη επισκοπή της Κύπρου ιδρύθηκε στο Πολιτικό στον χώρο που είναι σήμερα το σπήλαιο (Το Τζιούρι του Αγίου Ηρακλειδίου), με πρώτο επίσκοπο Ταμασού και ταυτόχρονα της Κύπρου τον Άγιο Ηρακλείδιο. Σημαντική αναφορά για το αυταπόδεικτο των γραφομένων είναι και το παρακάτω αρχαίο Κείμενο που αναφέρεται στον Θάνατο του Αγίου Ηρακλειδίου και την παράδοση του θρόνου της επισκοπής Ταμασού στον Άγιο Μνάσωνα:

«Μετά την τέλεση της προσφοράς, ο Μνάσων μετέδωκε την θεία μετάληψη στον Πατέρα Ηρακλείδιο που εκάθητο επί ΘΡΟΝΟΥ, (Επισκοπικού) όμοια δε και ο πατήρ Ηρακλείδιος εις τον Μνάσωνα. Ο Άγιος Ηρακλείδιος, υπό πολλών στηριζόμενος δια την ασθένεια του, εσηκώθη απο τον ΘΡΟΝΟ και εκάθησε τον Μνάσωνα εις αυτόν, απεύθυνε δε τότε εις το μέγα των πιστών πλήθος λόγια αγάπης, εις το άκουσμα των οποίων όλοι ανεβόησαν κλαυθμόν μέγα και πικρόν.»

Βέβαια πολλές αναφορές σε βίους αγίων της περιοχής αναφέρονται στην πρώτη επισκοπική έδρα και σαν χώρο λειτουργίας της τον υπόγειο χώρο, τον χώρο όπου ενταφιάστηκε αργότερα ο Άγιος Ηρακλείδιος , κάτω από την ομώνυμη μονή του Αγίου Ηρακλειδίου.

Άλλοι δύο επίσκοποι Ταμασού είναι γνωστοί που έλαβαν μέρος σε οικουμενικές συνόδους. Ο Τύχων στην Β Οικουμενική Σύνοδο της Κωνσταντινουπόλεως το 381 και ο Επαφρόδιτος στην Δ οικουμενική σύνοδο της Χακληδόνος το 451. Άλλοι 3 Επίσκοποι σε διάφορες χρονολογικές περιόδους αναφέρονται σε διάφορα συνοδικά άρθρα. Ο Δημητριανός, ο Μακεδόνιος και ο

Βασίλειος. Σημαντικό στοιχείο είναι το γεγονός ότι ο Επίσκοπος Ταμασού αναφέρεται ως πρωτόθρονος, δηλαδή ως πρώτος μετά τον αρχιεπίσκοπο στην τάξη της εκκλησίας της Κύπρου. Πρωτόθρονοι επίσκοποι Ταμασού αναφέρονται και οι επίσκοποι Ταμασού Νικήτας ο Αγιοστεφανίτης και ο όσιος Νείλος. Ο όσιος Νείλος που διετέλεσε ηγούμενος της μονής της Παναγίας του Μαχαιρά, υπήρξε ο τελευταίος επίσκοπος Ταμασού πριν την κατάργηση της επισκοπής Ταμασού μαζί με άλλες κατά τις πρώτες δεκαετίες της Φραγκοκρατίας. (1191-1489), όπου οι Λατίνοι μεθόδευαν την υποταγή της ορθοδόξου εκκλησίας στον Πάπα.

Ο Τίτλος του επισκόπου Ταμασού δόθηκε αργότερα στον αδελφότεκνο του γηραιού Αρχιεπισκόπου Χρύσανθου, Χρύσανθο, (1791-1797) για λίγο χρονικό διάστημα αφού δόθηκε σε αυτόν αργότερα ο τίτλος του Μητροπολίτη Κιτίου Χρύσανθου του πρώτου , οπότε και πάλι έμεινε καινός ο θρόνος της μητροπόλεως Ταμασού. Στις 9 Ιουνίου 2007, μετά από απόφαση του Αρχιεπισκόπου Χρυσοστόμου του Β, εξελέγει παμψηφεί σαν νέος επίσκοπος Ταμασού ο μητροπολίτης Ησαΐας.

Μετά την επανασύσταση της Ιεράς Μητροπόλεως Ταμασού, το Κοινοτικό Συμβούλιο Πολιτικού προσέφερε ανοιχτόκαρδα και αφιλοκερδώς τα γραφεία του και όλες του υπηρεσίες για να σταγαστεί προσωρινά η Ιερά Μητρόπολη Ταμασού και Ορεινή. Το Πολιτικό ήλπιζε να πάρει αυτό το οποίο περίμενε για αιώνες. Τα γραφεία της Ιεράς Μητροπόλεως Ταμασού όμως μεταφέρθηκαν για άγνωστο λόγω στην Δευτερά, εν αναμονή της αποπεράτωσης του ιδιόκτητου οικήματος στην περιοχή Επισκοπειού.

Ευχή παραμένει όλων των κατοίκων του Πολιτικού είναι να αξιοποιηθεί σωστά ο χώρος της πρώτης επισκοπής της Κύπρου. Ευχόμαστε όπως οι υποσχέσεις που έχουν δώσει κατά καιρούς τόσο ο Επίσκοπος Ταμασού κ.κ. Ησαΐας αλλά και άλλοι κρατικοί λειτουργοί να υλοποιηθούν και να μην μείνουν μόνο υποσχέσεις.

<u>Άγιος Θεόδωρος Ταμασέων</u>
Γιορτάζει στις 4 Οκτωβρίου
Εν σοι πάτερ ακριβώς διεσώθη το κατ εικόνα
Λαβών γα τον σταυρό ηκολούθησας τον Χριστό

Και πράτων εδίδασκες

Υπεροράν μεν σαρκός, παρέρχεται γαρ
Επιμελείσθε δε ψυχής πράγματος αθανάτου.
Διό και μετά αγγέλων συναγάλλεται
Όσιε Θεόδωρε το πνεύμα σου.

Ο Άγιος Θεόδωρος έζησε τα πρώτα χριστιανικά χρόνια. Οι γονείς του ήταν ειδωλολάτρες, ο πατέρας του δε ήταν αγαλματοποιός. Κατασκεύαζε αγάλματα θεών, τα οποία ο γιός του Θεωνάς έπαιρνε και τα πωλούσε στην αγορά.

Η ακόλουθη παράδοση η οποία διασώθηκε από στόμα σε στόμα στους κατοίκους του Πολιτικού δείχνει την σχέση που είχε ο Άγιος Θεόδωρος με τον Άγιο Ηρακλείδιο.

«Μία ημέρα ενώ ο Ηρακλείδιος, ο Μνάσωνας και ο Θεόδωρος τους οποίους συνέδεε φιλική σχέση, αποφάσισαν να πάνε στην πέραν του Πεδιαίου συνοικία της Ταμασού τα Πέρα. Ο Θεόδωρος πήρε μαζί του και τα αγάλματα που του έδωσε ο πατέρας του να τα πωλήσει. Ήταν χειμώνας και ο Πεδιαίος ποταμός έτρεχε γεμάτος. Ο Θεόδωρος τότε άρχισε να ρίχνει τα αγάλματα στον ποταμό προσευχόμενους στους θεούς του να σταματήσει ο ποταμός. Έριξε ένα, δύο, τρία αλλά δεν έγινε τίποτε. Τότε έριξε όλη την σακούλα με τα αγάλματα αλλά και πάλι δεν έγινε τίποτε. Ο άγιος Ηρακλείδιος τότε ήρεμος, προσευχήθηκε στον θεό και με το ραβδί του άγγιξε τον ποταμό. Τότε έγινε το μεγάλο θαύμα. Ο ποταμός χωρίστηκε στα δύο και πέρασαν στην αντίπερα όχθη.»

Σύμφωνα με τον Βίο του Αγίου Ηρακλειδίου, ο Άγιος Θεόδωρος έζησε την ίδια περίοδο με τους Αγίους Ηρακλείδιο και Μνάσωνα. Κάποτε είχε πάει στην Ρώμη με τον φίλο του Μνάσωνα για να λύσουν κάποιες διαφορές που είχαν δημιουργηθεί μεταξύ των ειδωλολατρών των χωριών Πολιτικού και Πέρα για το ποιός από τους ψευδώνυμους θεούς ήταν ο μεγαλύτερος. Εκεί οι δύο φίλοι γνωρίστηκαν με μερικούς από τους αποστόλους. Τόσο μεγάλη ήταν η δίψα τους για την νέα θρησκεία και αντί να γυρίσουν πίσω, ταξίδεψαν στα Ιεροσόλυμα για να συναντήσουν τον κορυφαίο των αποστόλων τον Πέτρο και τον Ευαγγελιστή Ιωάννη. Αφού δέχτηκαν όλα όσα καταλεπτώς τους εξιστόρησαν οι απόστολοι, βαπτίσθηκαν. Μετά την επιστροφή τους από τα Ιεροσόλυμα συνάντησαν στην Κύπρο τους αποστόλους Παύλο, Βαρνάβα και Μάρκο και τον πρώτο Κύπριο Επίσκοπο τον Άγιο Ηρακλείδιο. Ο Μνάσωνας συνόδεψε τους αποστόλους και τον άγιο Ηρακλείδιο στην πορεία τους για την Πάφο ενώ ο Άγιος Θεόδωρος αποτραβήχτηκε και έζησε σκληρή ασκητική ζωή για τριανταοκτώ χρόνια. Έτρωγε πολύ λίγο. Ακόμα και το νερό το χρησιμοποιούσε πολύ λίγο. Αναφέρετε δε ότι την σκληρή αυτή ζωή την έζησε στην σημερινή περιοχή Παλιοεκκλησιά έχοντας πάνω τους σειρά από βαρίδια. Πριν πεθάνει φώναξε τον Άγιο Ρόδωνα Τρίτο Επίσκοπο Ταμασού, στον οποίο ανέφερε όσα γνώριζε για τον Βίο του Αγίου Μνάσωνα και Ηρακλειδίου δίνοντας του μάλιστα όσα ο ίδιος έγραψε για αυτούς. Του ανάθεσε το δύσκολο έργο της συγγραφής των έργων των Αγίων μας. Η τελευταία του διδασκαλία απευθυνόταν στα πνευματικά του παιδιά τα οποία φώναξε κοντά του λίγο πριν πεθάνει. Τον Άγιο Θεόδωρο κήδευσαν οι Άγιοι Ηρακλείδιος και Μνάσωνας στον τάφο του πατέρα του Μνάσωνα Χρυσίππου. Η Μνήμη του εορτάζεται στις 4 Οκτωβρίου, ημέρα κοίμησης του.

Πότε κτίστηκε η παλαιά εκκλησία δεν γνωρίζουμε, αλλά είναι βέβαιο ότι ήταν μια μικρή εκκλησία. Το 1777 διορθώθηκε εκ βάθρων από τον Αρχιεπίσκοπο Χρύσανθο. Ήταν διαστάσεων περίπου 5 μέτρα πλάτους και 15 μέτρα μήκος και η στέγη του ήταν από βολίτζια και δώμα. Τον χειμώνα που έβρεχε το δώμα έσταζε πάνω στους πιστούς.

Το 1870 οι κάτοικοι του Πολιτικού αποφάσισαν να διορθώσουν εκ βάθρων την εκκλησία. Για να επιδιορθωθεί η εκκλησία, οι κάτοικοι αναγκάστηκαν να πουλήσουν μεγάλες εκτάσεις γης που άνηκαν στον Άγιο Θεόδωρο. Η εκκλησία είναι μονόκλιτη κεραμοσκέπαστη με πέντε αψίδες στην οροφή και έχει εμβαδόν γύρω στα 130 μέτρα. Η νέα αυτή εκκλησία εγκαινιάστηκε σύμφωνα με σχετική πλάκα που βρίσκεται στον ναό στις 25 Ιουλίου 1910 από τον Αρχιεπίσκοπο Κύριλλο τον Β. Η κύρια είσοδος του ναού βρίσκεται στην βόρεια πλευρά. Η είσοδος αυτή στεγάζεται με δύο μικρούς πυλώνες και έχει στις δύο πλευρές του δύο εικόνες από ψηφιδωτό. Η μια είναι αφιερωμένη στον άγιο Θεόδωρο και η άλλη στον Άγιο Μνάσωνα, δεύτερο επίσκοπο Ταμασού. Άλλη μία είσοδος βρίσκεται νότια και μία άλλη στα ανατολικά. Μία μικρότερη πόρτα βρίσκεται στο ιερό του ναού, στην δυτική πλευρά. Στον περίβολο της εκκλησίας βρίσκεται το παλαιό κοιμητήριο της κοινότητας. Εκεί βρίσκεται και μια πέτρινη σαρκοφάγος όπου σύμφωνα με την παράδοση είναι και ο τάφος του Αγίου Θεοδώρου. Στην παλαιά καμπάνα της κοινότητας είναι αναγραμμένη η εξής σημαντική επιγραφή. *Κώδων της εν Κύπρο εκκλησίας του χωρίου της Ταμασού 1895*. Το νέο καμπαναριό της εκκλησίας κτίστηκε από τον Μ. Θ. Γρούτα το 1942. Έχει εσωτερική σκάλα που οδηγεί από το ιερό της εκκλησίας στο σημείο που βρίσκεται η καμπάνα για λόγους πρακτικούς που αφορούσαν την επιδιόρθωση που τυχών να χρειαζόταν το καμπαναριό. Εντός του κυρίως ναού δεσπόζει το τέμπλο του ναού. Ένα αριστουργηματικό έργο κατασκευασμένο από ξύλο το 1906 από τον Σοφοκλή Χαραλάμπους

από την Λάρνακα. Τα έξοδα του τέμπλου ανέλαβε το ζεύγος των απόδημων ομοχώριων μας Νικόλαου και Αικατερίνης Αποστολίδη, που έζησαν στην Αίγυπτο. Στην δεξιά πλευρά του τέμπλου είναι η εικόνα του Αγίου Θεοδώρου και κάτω από αυτή πάνω στο τέμπλο είναι η φωτογραφία της συζύγου του δωρητή. Όλο το τέμπλο διανθίζεται με ξυλόγλυπτα πτηνά, άνθη και με διάφορες παραστάσεις του αμπελιού. Ο αρχιερατικός θρόνος πάνω στον οποίο αναγράφεται η χρονολογία κατασκευής το 1909 επί αρχιεπισκόπου Κυρίλλου του Β είναι της ίδιας τεχνοτροπίας όπως το τέμπλο, ξυλόγλυπτος με ανάγλυφες παραστάσεις πτηνών ανθέων αγγέλων και άλλων άγριων ζώων. Δύο καθήμενα επιβλητικά λιοντάρια φυλάνε την είσοδο του θρόνου. Το προσκυνητάρι κατασκευής του 1911 είναι και αυτό της ίδιας τεχνοτροπίας με αυτή του αρχιερατικού θρόνου. Ένας αετός που πατά πάνω σε ένα φίδι δεσπόζει στο κέντρο του προσκυνηταρίου. Πάνω σε αυτόν τοποθετούνται οι εικόνες των εορταζόντων αγίων. Στο πίσω μέρος του ναού ένα στενό και ελικοειδές κλιμακοστάσιο οδηγεί στον γυναικωνίτη, του οποίου το πάτωμα είναι από ξύλο. Η παλαιότερη εικόνα είναι αυτή της Παναγίας της Οδηγήτριας που χρονολογείται από το 1573. Μέσα στο ιερό βρίσκεται η Αγία Τράπεζα που χρονολογείται από την εποχή ίδρυσης του πρώτου ναού. Όσο αφορά τα ιερά σκεύη μπορούμε να θαυμάσουμε το αργυρόδετο ευαγγέλιο του 1801, ένα ξυλόγλυπτο αρτοφόριο με ημερομηνία κατασκευής 14 Ιουλίου και άλλα ιερά σκεύη και τα εξαπτέρυγα είναι πιο σύγχρονης εποχής, του 20 αιώνα.
Το 1985, έγινε επισκευή των εσωτερικών τοίχων του ναού και αφαιρέθηκε ο γύψος. Στην θέση του τοποθετήθηκε σουβάς. Το 2001 έγινε εκ νέου ανακαίνιση του ναού. Τοποθετήθηκε μαρμάρινο πάτωμα στη θέση του μωσαϊκού και το πάτωμα της εισόδου της αυλής αντικαταστάθηκε με πλάκες. Ταυτόχρονα έγινε μπογιάντισμα των εσωτερικών τοίχων. Το 2009 άρχισε νέα επισκευή του ναού για επαναφορά του εξωτερικού του ναού στην πρότερα του μορφή.

Ένα από τα τελευταία θαύματα του Αγίου Θεοδώρου σχετίζεται με την οικοδόμηση της εκκλησία του Αγίου. Ενώ έκτιζαν την εκκλησία, αναλήφθηκαν ότι είχαν μείνει από γύψο. Ο μάστρος λέει στους εργάτες ότι από την επομένη δεν θα μπορούσαν να συνεχίσουν γιατί δεν είχαν τον γύψο. Αυτοί διερωτήθηκαν τι θα έκαναν. Ο μάστρος τότε τους είπε : Εν ξέρετε ως αύριο μπορεί να κάμει ο άγιος το θάμμα του. Υπήρχε κάποιος καμηλάρης ο οποίος έφερνε τακτικά ύψο στην εκκλησία, αλλά εκείνη την ημέρα ήταν δεσμευμένος να πάρει άχυρο στα Λεύκαρα. Την νύκτα του παρουσιάστηκε ο άγιος και του είπε : Αύριο να πάεις να πάρεις ύψον στην εκκλησία του Πολιτικού.

Το πρωί αυτός μη δίνοντας σημασία στο όνειρο, τράβηξε τον κάμηλο του να τον φορτώσει. Αυτός μούγκριζε και έτρεχε κατά πάνω στον αφέντη του. Όταν είδε και απόειδε ο καμηλάρης ότι δεν γινόταν τίποτε, πήγε τις καμήλες του στον στάβλο και πήγε να ξαπλώσει. Μόλις τον πήρε ο ύπνος του φανερώθηκε πάλι ο άγιος και του είπε τα ίδια. Ο καμηλάρης τότε σηκώθηκε πήγε στο Τσέρι σε γνωστό γυψοποιείο του χωριού και μόλις συνάντησε τον ιδιοκτήτη του λέει: Μάστρε έχεις κανένα φορτίο ύψο για την εκκλησία του Πολιτικού; Έχω του λέει ο μάστρος. Να φορτώσω τζιαί με τα ριάλια κάμετε καλά του λέει ο καμηλάρης. Φόρτωσε του λέει ο μάστρος τζιαί έχουμε τον λόο. Ο κάμηλος γονάτισε αμέσως μόνος τους και ο Κωσταντής (ο ιδιοκτήτης του κάμηλου) φόρτωσε και πήγε στο Πολιτικό. Μόλις πήγες το Πολιτικό προσκύνησε την εικόνα του αγίου και ιστόρισε στους παρευρισκομένους τα γεγονότα βεβαιώνοντας μάλιστα ότι είναι αυτός ο ίδιος ο άγιος που πήγε στον ύπνο του την νύκτα.

Ένα νεότερο θαύμα του αγίου έχει να κάνει με την καμπάνα της εκκλησίας. Πριν λίγο καιρό η καμπάνα του χωριού είχε σπάσει. Επειδή τα οικονομικά της εκκλησίας ήταν και είναι μηδαμινά, η επιτροπή σκεφτόταν τι θα έκανε. Ένα βράδυ παρουσιάστηκε ένας άγνωστος και πρόσφερε τα χρήματα και απόκτησε η εκκλησία καινούργια καμπάνα.

<u>Άγιος Ηρακλείδιος Επίσκοπος Ταμασού</u>
Γιορτάζει στις 17 Σεπτεμβρίου

Πάνω σε ρωμαϊκό τάφο που θεωρείται ο τάφος του Αγίου, κτίστηκε τον 4ον αιώνα ένα μαυσωλείο, που το δάπεδο του στόλιζαν γεωμετρικά μοτίβα και το μονόγραμμα του Χριστού. Τον 5ον αιώνα μετά τους καταστροφικούς σεισμούς του 332 και 342 μ.χ. κτίστηκε μια τρίκλιτη βασιλική που περιλάμβανε νάρθηκα και αίθριο. Μετά την καταστροφή της μονής από φωτιά που

προξενήθηκε από τους Άραβες γύρω στο 800 μ.χ. ξανακτίσθηκε και έγινε διακόσμηση των πεσσών με τοιχογραφίες. Την περίοδο αυτή του ναού την διανθίζει πλούσια Ελληνορωμαϊκή παράδοση. Τον 11ον αιώνα αυτή η δεύτερη βασιλική διακοσμήθηκε ξανά με τοιχογραφίες όπως αυτή του Χριστού. Τον 14ον αιώνα κτίστηκε το σημερινό τρουλωτό μαυσωλείο. Τον 15ον αιώνα στη θέση του μεσαίου κλίτους της βασιλικής κτίστηκε το νότιο κλίτος του καθολικού. Το βόρειο κλίτος που είναι αφιερωμένο στην Αγία Τριάδα είναι προσθήκη του 17ου αιώνα. Μέσα στο μαυσωλείο βρίσκονται σαρκοφάγοι της ρωμαϊκής περιόδου.
Στις Αρχές του 13ου αιώνα ο επίσκοπος Ταμασού Νείλος ίδρυσε γυναικεία μονή με το όνομα Παναγία των Βλαχερνών.

Το 1222 η μονή περιέπεσε σε μαρασμό ως αποτέλεσμα της στάσης των Λατίνων προς την Ορθόδοξη Εκκλησία. Ώς εκ τούτου δεν βρίσκουμε οποιεσδήποτε προσθήκες την περίοδο αυτή.
Η μονή ανακαινίστηκε για τελευταία φορά το 1773, επί αρχιεπισκόπου Χρύσανθου και είχε άνδρες μοναχούς. Οι ανακαινίσεις αφορούσαν τόσο το καθολικό όσο και τα άλλα κτίσματα της μονής.

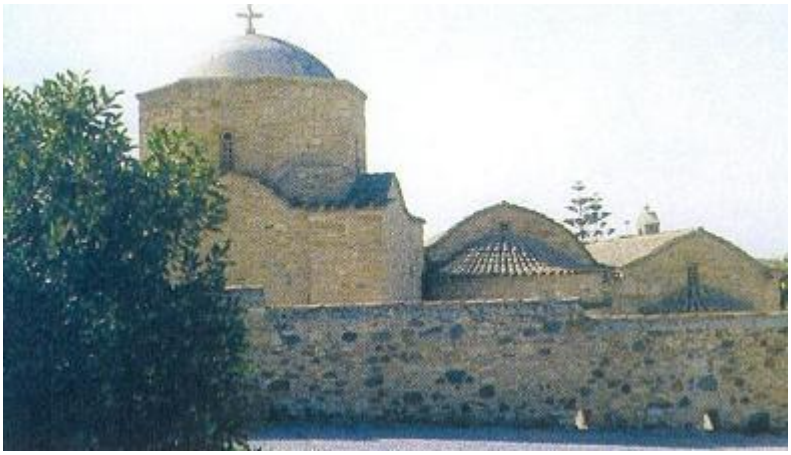

Το 1735 επισκέπτεται την μονή ο Ρώσος μοναχός Βασίλειος Μπάρσκι ο οποίος αναφέρει ότι η μονή είναι μεγάλη, με πολλά αμπέλια και περιβόλια. Στην μονή είχε 6-7 μοναχούς οι οποίοι είναι έμπειροι ψάλτες. Επίσης αναφέρει ότι στον παλαιό ναό υπάρχουν τρεις λαξευτοί τάφοι σε σχήμα σαρκοφάγου. Συνεχίζοντας αναφέρει ότι σύμφωνα με μαρτυρίες των μοναχών εκεί είχαν ταφεί τρεις επίσκοποι της Ταμασίας Ο Ηρακλείδιος, ο Μνάσωνας και ο Ηρωδίων. Σήμερα αναφέρει ο Μπάρσκι οι σαρκοφάγοι είναι άδειες. Γύρω στο 1850 η αδελφότητα διαλύεται και την φροντίδα της μονής παίρνει ο μοναχός Κύριλλος.

Σε αντίθεση με τον Μπάρσκι ο H.V. Morton μετά την περιήγηση του στην Κύπρο γύρω στο 1930 αναφέρει στο βιβλίο του *In the steps of St. Paul* τα πιο κάτω. ...Ο Λεωνίδας άνοιξε το παρεκκλήσιο που βρισκόταν δίπλα από τον κεντρικό ναό και όταν τα μάτια μου μπόρεσαν να βλέπουν καλύτερα στο σκοτεινό εκείνο χώρο, είδα τέσσερις τάφους. Κάποιος είχε κάνει τρύπες στους τάφους και είδα καφέ χώμα στους τάφους και κάτι γκρίζο.

Η μονή όπως είναι σήμερα άρχισε να λειτουργεί στις 23 Ιουλίου 1962 με προϊσταμένη μια εξέχουσα μορφή στα θρησκευτικά πράγματα του τόπου, τη μετέπειτα Ηγουμένη Χαριθέα. Το μοναστήρι αποτελεί σήμερα πόλο έλξης πολλών προσκυνητών. Επί ηγουμενίας της αειμακάριστου Χαριθέας άρχισε να κτίζεται και το εξωκλήσι του Τιμίου Προδρόμου.

Μετά την κοίμηση της Αειμακάριστου Χαριθέας το 2000 αναλαμβάνει την ηγουμενία της μονής η Προδρόμη Μοναχή , επί της οποίας έχει αρχίσει ένα τεράστιο έργο επέκτασης και συντήρησης της μονής. Η προσπάθεια επαναφοράς της εκκλησίας στην προτέρα μορφή είναι ένα έργο πολύ δύσκολο, αλλά αυτό δεν φοβίζει την ηγουμένη Προδρόμη και καταβάλλει συνεχείς προσπάθειες. Σε μια πρόσφατη επίσκεψη του γράφοντος στην μονή είδα με δέος την μεγαλοπρέπεια του ναού τώρα που έχουν αφαιρεθεί οι σοβάδες Κέα έχει σκαφτεί η εκκλησία στο ύψος του πρώτου ναού. Ευχή μου είναι αυτό το έργο να τελειώσει σύντομα και να δοθεί στους πιστούς για να δοξάζουν την μεγαλοσύνη του Αγίου. Σήμερα στην μονή ζουν 50 μοναχές, που ασχολούνται πέρα από το πνευματικό και λειτουργικό τους έργο με διάφορα διακονήματα.

Ξακουστό είναι το γλυκό αμυγδάλου της Μονής.

<u>Άγιος Μνάσωνας Επίσκοπος Ταμασού</u>
Γιορτάζεται στις 19 Οκτωβρίου.

Η ερειπωμένη σήμερα μονή του Αγίου Μνάσωνα βρίσκεται στο νοτιοδυτικό άκρο της κοινότητας. Πότε ακριβώς κτίστηκε δε γνωρίζουμε, αλλά γεγονός είναι ότι ο Ρώσος μοναχός περιηγητής Βασίλειος Μπάρσκι στη περιοδεία του στην Κύπρο το 1735 αναφέρει ότι λειτουργούσε μονή με 2 καλόγηρους. Παλαιοί κάτοικοι της κοινότητας έλεγαν ότι θυμούνταν να έχει στον Άγιο Μνάσωνα

12 καλυμμαύχια (καλόγηρους). Η εκκλησία είναι μικρή και στενόχωρος με κυματοειδή στέγη και μόνο τρία κελιά. Στην νότια πλευρά της μονής υπάρχουν αμπελώνες και πεύκα. Υπάρχει αναφέρει ο Μπάρσκι πηγή καθαρού νερού σε σπηλιά κάτω από το έδαφος, ως η Σιλωάμ των Ιεροσολύμων. Σήμερα δυστυχώς σώζεται μόνο ο μικρός ναός και τα ερείπια της μονής. Στην δυτική πλευρά της μονής υπήρχε καμάρα που στηριζόταν στην μία πλευρά του στον ναό και στην άλλη στο περιτοίχισμα που την περιέβαλλε . Κάτω απο τον ναό στην δυτική πλευρά υπήρχε δεξαμενή στην οποία μετέφεραν με πετραύλακα νερό οι καλόγηροι απο πηγή κοντά στην κοινότητα του Πολιτικού.

Ο ναός ανακαινίσθηκε πρόσφατα από το τμήμα αρχαιοτήτων με δωρεά του χωριανού μας Απόστολου Θεοδούλου . Το τέμπλο του ναού συντηρήθηκε και επιχρυσώθηκε το 2008 με ενέργειες του Πανιεροτάτου Επισκόπου Ταμασού Ησαΐα. Το κοινοτικό συμβούλιο Πολιτικού θα καταβάλει προσπάθεια για κατασκευή ενός μονοπατιού της φύσης απο τον ναό προς τον χώρο της πηγής (αγιάσματος) για να μπορούν οι πιστοί να λαμβάνουν την θεία χάρη του Αγίου Μνάσωνα. Η κοινότητα Πολιτικού αναμένει την ανακαίνιση και συντήρηση ολόκληρου του οικοδομικού συγκροτήματος της μονής, έτσι ώστε να βρει την αίγλη που είχε κάποτε.
Μετά δε τας ημέρας ταύτας επισκευασάμενοι ανεβαίνομεν εις Ιερουσαλήμ. Συνήλθον δε και των μαθητών από Καισαρείας συν ημίν, άγοντες παρ΄ ω ξενισθώμεν Μνάσωνι τινί Κυπρίω, αρχαίω μαθητή « πράξ. Κά 15,16»

Ο Αρχαίος Μαθητής , ναι ο επίζηλος αυτός τίτλος που δίνεται στον Άγιο μας από τον Ευαγγελιστή Λουκά μας αναγκάζει να ατενίζουμε με δέος το ερειπωμένο μοναστήρι του και να ευχόμαστε να βρεθούν οι δωρητές εκείνοι που σαν προζύμι θα προσφέρουν για την αναγέννηση της ιεράς του μονής. Ταυτόχρονα ευχόμαστε ο άγιος να φωτίσει τους κρατούντας στο τμήμα αρχαιοτήτων να συγκατανεύσουν στην ανοικοδόμηση του ιερού τούτου χώρου.

Ο άγιος Μνάσωνας εγκαταστάθηκε στο ίδιο σπήλαιο με τον Άγιο Ηρακλείδιο και ένα μεγάλο μέρος της ζωής του είναι συνδεδεμένο με αυτό του αγίου Ηρακλειδίου. Ο χώρος αυτός έγινε ο ναός της σωτηρίας των Ταμασέων, έγινε η πρώτη επισκοπική έδρα της Ταμασού.

Τα θαύματα του αγίου Μνάσωνα είναι πάρα πολλά. Κάποτε όταν βγήκε από το σπήλαιο του και περνούσε μέσα από το κέντρο της πόλης της Ταμασού, είδε τον ναό του Ασκληπιού με τα πλούσια αγάλματα και αγανάκτησε η ψυχή του. Απευθυνόμενος στο άγαλμα του Ασκληπιού που ήταν περίτεχνα κατασκευασμένο με λευκό μάρμαρο, φώναξε: Στο όνομα του Ιησού Χριστού του ‘Υιού και λόγου του Θεού σε διατάξω να συντριβείς. Την ίδια στιγμή γκρεμίστηκε το άγαλμα και μαζί του και ο

ναός ολόκληρος. Έξαλλοι οι ιερείς του ναού έτρεξαν και κατήγγειλαν όσα είδαν στους ειδωλολάτρες Έλληνες οι οποίοι έτρεξαν να τον συλλάβουν. Αυτός χωρίς να τα χάσει τους φύσησε στα μάτια και τους τύφλωσε. Αυτοί τότε φώναζαν να τους λυπηθεί και πιστεύουν στον Θεό του. Ο άγιος τους ξανάδωσε το φώς τους σφραγίζοντας τα μάτια τους με το σημείο του σταυρού και μετά τους βάπτισε . Σύμφωνα με την φυλλάδα του αγίου Μνάσωνα, ήταν γύρω στους τριακόσιους. Το πλούσιο θαυματουργικό του έργο συνεχίζεται καθημερινά. Θεράπευσε τυφλούς, σταμάτησε τρικυμία και πρόλαβε ναυάγιο, προσευχήθηκε και έπεσαν ευεργετικές βροχές σε καιρούς δύσκολους, ανέστησε την Τρόφιμη , την μητέρα του Αετίου, έφραξε το στόμα χρεώστη και άλλα πολλά.

Σε μεγάλη ηλικία, βαθειά γεράματα αναφέρει ο βίος του Αγίου κατάλαβε ότι ήλθε το τέλος του και κάλεσε κοντά του τους μαθητές του και τους συμβούλεψε για τελευταία φορά. Αφού τους είπε να μην λυπηθούν για τον θάνατο του, χειροτόνησε επίσκοπο Ταμασού «ψήφω κοινή» των πολιτών της Ταμασού τον Ρόδωνα.

Στις 19 Οκτωβρίου η αγία ψυχή του ταπεινού επισκόπου Ταμασού, εγκατέλειψε τα γήινα. Πλήθος πιστών έτρεξαν να τον ασπαστούν και να τον αποχαιρετήσουν. Αυτή την τελευταία στιγμή, ο άγιος θαυματουργούσε « τυφλοί ανέβλεψαν».

<u>Αγία Μαρίνα</u>
Γιορτάζει στις 17 Ιουλίου

Σε μια απότομη πλαγιά της περιοχής Φιλάνι στο Πολιτικό, χωσμένη μέσα στα πεύκα βρίσκεται το εξωκλήσι της Αγίας Μαρίνας. Ανάγλυφη πέτρα πάνω στην κύρια είσοδο του ναού αναφέρει σαν ημερομηνία ανέγερσης της εκκλησίας το 1819 όταν Αρχιεπίσκοπος Κύπρου ήταν ο Κυπριανός και

επιστάτης της μονής Μαχαιρά ο Αρχιμανδρίτης Φιλάρετος. Είναι ένας μικρός ναός τρίκλιτης βασιλικής χωρίς τρούλο, κτισμένη από πέτρα της περιοχής και χαλίκια από κεραμίδι.

<u>Προσκυνηματικός χώρος τ ης παναγίας της Αγίας Σωτήρας</u>.

Σε μια απόμερη βουνοπλαγιά στα νοτιοανατολικά της κοινότητας και στα ριζά του αργακιού της Αγίας Σωτήρας και χωσμένος μέσα στα πεύκα και τις αγριομερσυνιές , βρίσκεται ο προσκυνηματικός χώρος της Παναγίας της Αγίας Σωτήρας. Ένας θαυμάσιος χώρος, κτισμένος πριν χρόνια από ένα πιστό χριστιανό, με το εικόνισμα της Παναγίας και ένα μοναχικό καντήλι που το ανάβει ο κάθε περαστικός.

<u>Πολιτιστική Δραστηριότητα του Πολιτικού.</u>

Κατά καιρούς είχαν δραστηριοποιηθεί στο Πολιτικό διάφορες αθλητικές ομάδες. Η πρώτη

ομάδα που συστάθηκε ήταν η Θύελλα Πολιτικού που ιδρύθηκε από τους τότε νέους της κοινότητας μας με ηγέτη τον Απόστολο Κωνσταντίνου. Η ίδρυση και λειτουργία της Εθνικής Ένωσης Νέων Πολιτικού ήλθε και αντικατέστησε την Θύελλα και υπήρξε άλλος ένας σημαντικός σταθμός στα αθλητικά δρώμενα της κοινότητας. Η ποδοσφαιρική δραστηριότητα που είχε αναπτύξει έφερε τους νέους του Πολιτικού πιο κοντά.

Αποκορύφωμα των πολιτιστικών δραστηριοτήτων όμως έγινε το 1981. Μία ομάδα νέων της κοινότητας αποτελούμενη τόσο από αγόρια αλλά και κορίτσια έκανε το μεγάλο βήμα. Παρά τις δυσκολίες που αντιμετώπιζαν, ίδρυσαν το Κέντρο Νεότητας Πολιτικού, το οποίο συνέβαλε στην περαιτέρω ανάπτυξη των πολιτιστικών, αθλητικών, και κοινωνικών δραστηριοτήτων της κοινότητας. Οι γερές βάσεις που έβαλαν τότε οι νέοι της κοινότητας συνέβαλαν στην διατήρηση του , μέχρι σήμερα, όπου συνεχίζει και εμπλουτίζει την ζωή της κοινότητας, με συνεχείς δραστηριότητες, παραστάσεις, συναντήσεις, και μια σειρά από κοινωνικές δραστηριότητες.

Η ίδρυση του Κυνηγετικού Συλλόγου «Ταμασός» είναι μια άλλα σημαντική δραστηριότητα των μεγαλύτερων σε ηλικία ατόμων της κοινότητας, των αποδήμων αλλά και φίλων της κοινότητας που έχουν σαν ενδιαφέρον το σπορ του κυνηγιού. Οι ετήσιες συναντήσεις , προσφέρουν στιγμές ευχάριστες στους κατοίκους της κοινότητας.

Σημαντική στιγμή για την κοινότητα υπήρξε και η ίδρυση του Χριστιανικού Συνδέσμου Γυναικών Πολιτικού. Η παρουσία του έδωσε την ευκαιρία σε όλες τις γυναίκες της κοινότητας αλλά ιδιαίτερα στις αδρανοποιημένες να προσφέρουν όλο αυτό που είχαν χρόνια φυλαγμένο μέσα τους. Εκτός του σημαντικού χριστιανικού έργου που επιτελούν, τους διάφορους εράνους, συμμετέχουν με όλα τα άλλα οργανωμένα σύνολα στην καλή και σωστή διοργάνωση των κοινοτικών δραστηριοτήτων.

Η εκκλησιαστική επιτροπή του ιερού ναού Αγίου Θεοδώρου εκτός του πολύ σημαντικού έργου που επιτελεί για την σωστή χριστιανική ζωή των κατοίκων της κοινότητας, είναι πάντα στήριγμα όλων των άλλων οργανωμένων συνόλων συμβάλλοντας στην επιτυχία της υπόλοιπης κοινωνικής ζωής της κοινότητας. Η πρόσφατη πρωτοβουλία που έλαβε για ανακαίνιση της εκκλησίας του Αγίου Θεοδώρου αγκαλιάστηκε θερμά από όλους.

Η καθιερωμένη αιμοδοσία στην κοινότητα του Πολιτικού είναι ένα άλλο σημαντικό κοινωνικό έργο που προσφέρει απλόχερα η κοινότητα με την συμβολή όλων των οργανωμένων συνόλων.

Μετά την λειτουργία του περιφερειακού δημοτικού σχολείου Ταμασού και την λειτουργία

της ΣΠΕ Ταμασού, οι ενεργά μπλεγμένοι γονείς και μέλη, δραστηριοποιούνται με άλλους τρόπους και με κάθε ευκαιρία, συμβάλλουν ενεργά στην σωστή κοινωνική ζωή της κοινότητας.

Κοινοτικό Μέγαρο Πολιτικού

Μετά από επίπονες και αγωνιώδεις προσπάθειες και σε συνεργασία με την επαρχιακή διοίκηση Λευκωσίας, επιτεύχθηκε ένας πολύ σημαντικός στόχος του κοινοτικού συμβουλίου. Το 2004 κτίσθηκε το κοινοτικό μέγαρο Πολιτικού. Σε αυτό, εκτός από το γραφείο του προέδρου της κοινότητας, στεγάζεται η κοινοτική βιβλιοθήκη, που ήλθε να συμβάλει στην βελτίωση του μορφωτικού επιπέδου των κατοίκων. Στον ίδιο χώρο στεγάζονται τα κοινοτικά ιατρεία, και το φαρμακείο της κοινότητας, δίνοντας της ευκαιρία σε όλους τους κατοίκους ιδιαίτερα στους ηλικιωμένους κατοίκους να έχουν στο σπίτι τους έστω και μία φορά την εβδομάδα τον γιατρό τους και να μην αναγκάζονται να μετακινούνται αλλού. Με απόφαση του κοινοτικού συμβουλίου Πολιτικού παραχωρήθηκε η αίθουσα διαλέξεων του κοινοτικού μεγάρου, στην Ιερά Μητρόπολη Ταμασού με σκοπό την διενέργεια επιμορφωτικών μαθημάτων για ηλεκτρονικούς υπολογιστές. Ταυτόχρονα στον ίδιο χώρο γίνεται παράδοση μαθημάτων βυζαντινής μουσικής και ξυλογλυπτικής.

Μονοπάτι της Φύσης Παναγίας Αχνιώτησσας

Το κοινοτικό συμβούλιο Πολιτικού σε συνεργασία με το τμήμα δασών, κατάφεραν μέσα στα πλαίσια των ευρωπαϊκών προγραμμάτων της αγροτικής ανάπτυξης να αξιοποιήσουν πόρους για την κατασκευή μονοπατιού της φύσης. Το μονοπάτι έχει μια απόσταση περίπου 7,5 χιλιομέτρων. Ξεκινά από το Πολιτικό και συγκεκριμένα την περιοχή Αχνιώτησσα και εν μέσω μιας θαυμάσιας διαδρομής με πλούσια χλωρίδα, σπάνια γεωμορφολογικά πετρώματα, καταρράκτες και μια εξαίρετου κάλλους φυσική ομορφιά, καταλήγει στο κρησφύγετο του υπαρχηγού της ΕΟΚΑ Γρηγόρη Αυξεντίου. Το μέρος του μονοπατιού που κατασκεύασε η κοινότητα του Πολιτικού, βρίσκεται στην δυτικά πλευρά του Πεδιαίου Ποταμού και το μέρος που κατασκευάστηκε από το τμήμα δασών στην ανατολική πλευρά του μονοπατιού. Στο μέσω της διαδρομής έχει κατασκευαστεί ένα ξύλινο γεφύρι για να ενώνει τις δύο πλευρές του μονοπατιού. Κατά μήκος της διαδρομής υπάρχουν παγκάκια ξεκούρασης και θέας. Πινακίδες που βρίσκονται στην αρχή δείχνουν της πορεία του μονοπατιού. Γιατί Παναγία Αχνιώτησσα; Η τοποθεσία αυτή προσφερόταν πολύ για μένουν ξωμόνι κατά την διάρκεια των καλοκαιρινών μηνών οι βοσκοί του Πολιτικού και της γύρω περιοχής. Αφού λοιπόν έπρεπε να μένουν έξω από την συνήθη κατοικία τους για πολλούς μήνες, έπρεπε να έχουν ένα χώρο να εκπληρώνουν τιε θρησκευτικές τους υποχρεώσεις. Έκτισαν λοιπόν μια εκκλησία και την αφιέρωσαν στην Παναγία. Έπρεπε να βρουν και ένα επίθετο να δώσουν στην Παναγία. Σκέφτηκαν λοιπόν το εξής. Αφού το πρώτο γάλα των προβατίνων μετά την γέννα ήταν διαφορετικό και το οποίο λεγόταν αχνιά και θέλοντας να

παρακαλέσουν την Παναγία να έχουν καλές γέννες, ονόμασαν την εκκλησία Παναγία Αχνιώτησσα για να τους βοηθά πάντοτε να έχουν καλές γέννες και καλό γάλα.

Φιλάνι

Σε μια απόσταση περίπου 6 χιλιόμετρα νοτιοδυτικά του Πολιτικού βρίσκεται ο εγκαταλειμμένος οικισμός του Φιλανιού, που υπάγεται διοικητικά στο Πολιτικό. Το Φιλάνι βρίσκεται σε ένα υψόμετρο 600 περίπου μέτρων, μέσα σε ένα μαγευτικό περιβάλλον στην ανατολική πλευρά του Πεδιαίου Ποταμού. Πότε ακριβώς κτίστηκε το Φιλάνι δεν μπορεί κανένας να πει με σιγουριά, αλλά σύμφωνα με μαρτυρίες των παλαιών ενοίκων του Φιλανιού και ιδιαίτερα του τέως ομοχώριου μας Χριστόφορου Μιχαήλ (Ττόφαρου) ο νεότερος οικισμός ιδρύθηκε από οικογένειες των χωριών Πολιτικού, Λαζάνια Φικάρδου και Πέρα Ορεινής οι οποίοι είχαν ή ενοικίαζαν κτήματα από τον Μαχαιρά. Τα κτήματα αυτά είχαν πολλές ελιές και αμπέλια. Ακόμα σύμφωνα με μαρτυρία του τέως ομοχώριου μας Θεόδωρου Ξενοφώντος, γύρω στο 1850-1900 το Φιλάνι είχε γύρω στους 20 μόνιμους κατοίκους αλλά και αρκετούς που προέρχονταν από τα χωριά Ακάκι, Άγιοι Τριμιθιάς και άλλα χωριά, για να βοηθήσουν στις διάφορες γεωργικές εργασίες. Μαζί με τους μόνιμους κατοίκους έμεναν και μοναχοί από την Ιερά Μονή Μαχαιρά. Οι οποίοι ασχολούνταν και αυτοί με διάφορες γεωργικές εργασίες αφού ο Μαχαιράς διέθετε μεγάλη έκταση γης στο Φιλάνι. Όλοι αυτοί έφυγαν στις αρχές του εικοστού αιώνα μετά από ένα μεγάλο θανατικό που ξέσπασε στο Φιλάνι.

Στην περιοχή αυτή παρήγαγαν εξαιρετικής ποιότητας κρασί. Μάλιστα σύμφωνα με μαρτυρία του ομοχώριου μας Σταύρου Παπανικολάου, όταν ήταν παιδί πήγε με τον Μιχαήλ Ξενοφώντος στον τότε ξακουστό έμπορο κρασιού, το επονομαζόμενο Τελεβάντο και τους είπε ότι το πομέ της κουμανταρίας που πήραν ήταν ανώτερο από αυτό της περιοχής του Στρουμπιού της Πάφου και του Άρσους της Λεμεσού που μέχρι τότε θεωρούνταν οι καλύτερες ποικιλίες κρασιού. Άλλη Σημαντική μαρτυρία είναι ότι η κουμανταρία του Πολιτικού εξαγόταν στους Αγίους Τόπους για να χρησιμοποιηθεί σαν νάμα στο μυστήριο της θείας κοινωνίας

Εκτός από την γεωργία οι κάτοικοι ασχολούνταν και με την μελισσοκομία. Μπορεί κάποιος να δει σήμερα τα τζιβέρκα (πήλινα στρογγυλά δοχεία) στους τοίχους των σπιτιών.

Εκτός από τον Μαχαιρά που είχε δικούς τους λινούς είχαν και οι οικογένειες Χατζηλαζαρή και Χατζηγιακουμή. Στα ερειπωμένα σπίτια του Φιλανιού μπορεί να δει κάποιος τα απομεινάρια των λινών που έβγαζαν το κρασί αλλά και το λάδι.

Ο Μύλος του Φιλανιού

Δίπλα από τον παλαιό δρόμο Πολιτικό – Φιλάνι-Μαχαιρά μέσα στον Πεδιαίο Ποταμό υπάρχει ο νερόμυλος του Μαχαιρά. Στον νερόμυλο αυτό άλεθαν σιτάρι για τις ανάγκες του οικισμού.

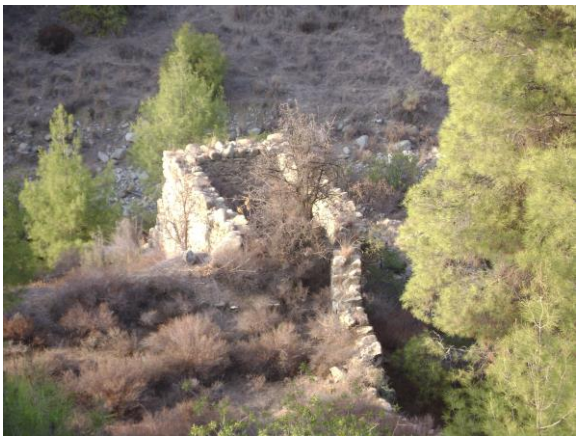

Ο Πεύκος του Φιλανιού

Στην νότια πλευρά του οικισμού βρίσκεται ίσως ο μακροβιότερος ήμερος πεύκος της Κύπρου, η λεγόμενη Πινολιά, με το επίσημο όνομα Pinus Penea. Το ύψος του πεύκου υπολογίζεται γύρω στα 20 μέτρα και η ηλικία του σύμφωνα με το τμήμα δασών φθάνει στα 150 χρόνια. Οι δικοί

μας υπολογισμοί αλλά και οι μαρτυρίες που μαζέψαμε απο τον Τέως χωριανό μας τον Ττόφφαρο, που εάν ζούσε σήμερα θα ήταν 85 ετών, δεν θυμάται τον πεύκο μικρό αλλά όπως είναι σήμερα. Θυμόταν ότι ανέβαιναν πάνω στον πεύκο με παιδιά της παιδικής του ηλικίας για να μαζέψουν κουκουνάρια. Σε ερώτηση που του είχαμε υποβάλει για την ηλικία του Πεύκου, μας απάντησε χωρίς περιστροφές. Τριακόσιων χρόνων. Δηλαδή βαθιά γεράματα.

Ο κρόκος του Hartmann

Σε μια όμορφη περιοχή μεταξύ του Φιλανιού και της περιοχής Μούττη του Ανωγιού φύετε μεταξύ των μηνών Φεβρουαρίου-Μαρτίου το σπάνιο φυτό με το όνομα κρόκος του Χάρτμαν. Είναι μια πολυετής βολβώδης πόα με ύψος μέχρι 15 εκ. με 3-4 άνθη στενά και γραμμοειδή. Τα άνθη έχουν άσπρο και βιολετί χρώμα και ανθήρες με πορφυροβυσσινί χρώμα, στύλο με κόκκινο-πορτοκαλί χρώμα και διαιρεμένο σε τρία κλαδιά. Το φυτό αυτό όπως προαναφέραμε είναι σπάνιο και φύετε μόνο στην περιοχή αυτή και σε μια άλλη περιοχή λίγο έξω από το τουρκοπατημένο χωριό Πέλλαπαϊς. Είναι ενταγμένο στον πίνακα των αυστηρά προστατευόμενων φυτών από την συμφωνία της Βέρνης , την οποία έχει υπογράψει και η Κυπριακή Δημοκρατία.

Επίλογος

Η σπάνια ιστορική, πολιτιστική. Θρησκευτική, και περιβαλλοντική ομορφιά του Πολιτικού θα πρέπει να προσεχθεί από το κράτος και να βοηθήσει την κοινότητα να αξιοποιήσει όλα αυτά τα χαρίσματα που έχει, δίνοντας απλόχερα την κάθε είδους στήριξη που ζητά η κοινότητα .
Η ύπαιθρος αποτελεί την ραχοκοκαλιά της χώρας μας και θα πρέπει να αγκαλιαστεί απο όλους προσφέροντας την κάθε είδους τεχνοοικονομική στήριξη που χρειάζεται.

Εάν το κράτος επιθυμεί να κρατήσει γερή αυτή την ραχοκοκαλιά για να μπορεί με την σειρά της να στηρίζει το κράτος, πρέπει με προσεγμένες ενέργειες να σταθμίσει τα πρέπει και τα διότι και να γίνει πραγματικός αρωγός βοήθειας και στήριξης της υπαίθρου.